Research voor Beleid
onderdeel van Panteia

Hoe denkt de zorgsector over een BTW-compensatiefonds?

Eindrapport

Een onderzoek in opdracht van het ministerie van VWS en het ministerie van Financiën

Marieke Hollander
Marjon Diepenhorst

Projectnummer: B3968

Zoetermeer, 6 februari 2012

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij Research voor Beleid. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook, alsmede opslag in een retrieval system, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van Research voor Beleid. Research voor Beleid aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek 5
1.2 Onderzoeksverantwoording 5

2 Resultaten 9

2.1 Uitbesteding van diensten 9
2.2 Afzien van uitbesteding 10
2.3 Verwachte besparing bij uitbesteding 14
2.4 Mening over BTW compensatiefonds 19

Bijlage 1 Vragenlijst 21

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

Zorginstellingen zijn vrijgesteld van BTW-heffing: zij hoeven geen BTW in rekening te brengen over de door hen geleverde zorg. Dit betekent echter ook dat zij, in tegenstelling tot ondernemingen die wel BTW-plichtig zijn, niet de BTW kunnen terugvragen die zij betalen over door hun ingekochte diensten. Indien een zorginstelling diensten inkoopt, zoals schoonmaak of ICT, betaalt de instelling over deze diensten 19% BTW. Omdat deze BTW niet kan worden teruggevraagd dient de zorginstelling deze kosten door te berekenen. In feite is er sprake van een paradox: zorginstellingen hoeven geen BTW te heffen over hun eigen diensten, maar moeten deze wel betalen over diensten die zij inkopen en derhalve doorberekenen in hun kostprijzen[1].

De vraag is of de BTW die zorginstellingen over ingekochte diensten moeten betalen belemmerend werkt op het uitbesteden van deze diensten. Het is denkbaar dat zorginstellingen meer geneigd zijn om diensten in eigen beheer te houden omdat over het eigen personeel geen BTW hoeft te worden betaald.
In het regeerakkoord van VVD/CDA (september 2010) is aangekondigd dat de introductie van een BTW-compensatiefonds (BCF) voor de zorg wordt onderzocht. Het verwachte effect hiervan is dat de zorgsector meer werk zal uitbesteden waardoor de efficiency en kwaliteit van deze diensten toenemen. Van gespecialiseerde professionals kan immers verwacht worden dat zij meer kwaliteit leveren en efficiënter kunnen werken.

De ministeries van Financiën en VWS hebben het aangekondigde onderzoek naar de introductie van een BTW-compensatiefonds gezamenlijk opgepakt. Zij zijn echter tot de conclusie gekomen dat om de wenselijkheid en haalbaarheid van deze maatregel vast te stellen inzicht nodig is in de behoefte binnen de verschillende zorgsectoren. Daarom hebben de beide ministeries Research voor Beleid de opdracht gegeven hier nader onderzoek naar te doen.

Dit onderzoek dient om de vraag te beantwoorden hoe zorginstellingen denken over de introductie van een BCF voor de zorgsector. Tevens is de vraag van belang of het betalen van BTW daadwerkelijk een rol speelt bij de beslissing om diensten niet uit te besteden, en wat de financiële consequenties hiervan zijn.

1.2 Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek bestond uit een telefonische enquête onder zorginstellingen. In totaal zijn 155 zorginstellingen geïnterviewd. Hierbij is gesproken met de persoon die gaat over de uitbesteding van diensten, bijvoorbeeld het Hoofd inkoop of het Hoofd economische en administratieve dienst.

[1] Het btw-compensatiefonds voor de zorg, Ter Horst, Europese Fiscale Studies 2010/2011.

Binnen het onderzoek zijn zeven typen instellingen onderscheiden:
1. UMC's
2. Ziekenhuizen
3. GGZ-instellingen
4. Verpleeghuizen, verzorgingstehuizen en thuiszorg (VVT)
5. Instellingen voor gehandicaptenzorg
6. Huisartsen
7. Privé-klinieken en zelfstandige behandelcentra

De ministeries van Financiën en VWS hebben hierbij aangegeven dat de UMC's en ziekenhuizen de belangrijkste doelgroep zijn voor het onderzoek, gevolgd door de GGZ, de VVT en de gehandicaptenzorg. De huisartsen, privé-klinieken en zelfstandige behandelcentra (ZBC's) zijn de minst belangrijke doelgroep. Deze prioritering is gebaseerd op schaalgrootte en de mate waarin verwacht wordt dat diensten kunnen worden uitbesteed.
Bij het bepalen van de gewenste respons per type instelling zijn we uitgegaan van deze prioritering. Dat betekent dat we relatief (in relatie tot de populatie) meer instellingen wilden spreken die een groter belang hebben voor het onderzoek.

In overleg met de opdrachtgevers is een gewenste respons per type instelling bepaald. De instellingen zijn vervolgens geselecteerd door middel van een gestratificeerde steekproef[1] uit bestanden van de Kamer van Koophandel waarin verschillende type instellingen op basis van hun SBI-code zijn onderscheiden. Per type instelling is een ruime groep instellingen geselecteerd om te kunnen waarborgen dat er, per type instelling, het gewenste aantal instellingen kon worden betrokken in het onderzoek.
Vervolgens is de telefonische enquête gestart en is doorgebeld tot de gewenste respons per soort instelling bereikt was.

Tabel 1.1 laat zien hoeveel gesprekken er per soort instelling zijn gevoerd.

Tabel 1.1 Respons per soort instelling

	Aantal gesproken	Aantal in populatie[2]
UMC's	3	8
Ziekenhuizen	53	106
GGZ	21	97
VVT	35	648
Gehandicaptenzorg	21	151
Huisartsen	11	4.000
Privé-klinieken/zelfstandige behandelcentra	11	205
Totaal	155	5.215

[1] Dit houdt in dat er per soort instelling een aselecte steekproef is getrokken.
[2] Bron: VWS, cijfers deels geschat. Bij aantallen huisartsen gaat het om huisartsengroepen.

De tabellen 1.2 en 1.3 geven respectievelijk het aantal Fte en de (geconsolideerde) netto omzet van de instelling, zoals aangegeven door de respondenten. Aan de respondent is gevraagd deze informatie te geven over dat deel van de instelling waarover ook de overige vragen zijn beantwoord. Indien de respondent bijvoorbeeld alleen zicht had op het inkoopbeleid van een bepaalde eenheid binnen de instelling, en daarover de vragen heeft beantwoord, hebben de cijfers over Fte's en omzet ook op die eenheid betrekking[1].

Tabel 1.2 Aantal Fte per instelling

	Gemiddeld
UMC's	7.433
Ziekenhuizen	1.328
GGZ	904
VVT	535
Gehandicaptenzorg	107
Huisartsen	3
Privé-klinieken/zelfstandige behandelcentra	1.124
Totaal	963

Tabel 1.3 Netto jaaromzet

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
< € 1 miljoen	0	0%	0	0%	6	29%	13	37%	15	71%	11	100%	9	82%	54	35%
€ 1 - 8,8 miljoen	0	0%	3	6%	1	5%	2	6%	4	19%	0	0%	0	0%	10	6%
€ 8,8 - € 20 miljoen	0	0%	3	6%	2	10%	4	11%	0	0%	0	0%	0	0%	9	6%
€ 20 - € 50 miljoen	0	0%	7	13%	2	10%	8	23%	0	0%	0	0%	0	0%	17	11%
€ 50 - € 200 miljoen	0	0%	30	57%	7	33%	7	20%	1	5%	0	0%	0	0%	45	29%
> € 200 miljoen	3	100%	8	15%	3	14%	1	3%	0	0%	0	0%	2	18%	17	11%
Weet niet	0	0%	2	4%	0	0%	0	0%	1	5%	0	0%	0	0%	3	2%
Totaal	3	100%	53	100%	21	100%	35	100%	21	100%	11	100%	11	100%	155	100%

[1] De insteek van de enquête was overigens wel om te spreken met de persoon die zicht had op het inkoopbeleid van de gehele instelling.

2 Resultaten

Dit hoofdstuk geeft de resultaten van de telefonische enquête. De resultaten zijn telkens weergegeven per soort instelling.

2.1 Uitbesteding van diensten

Tabel 2.1 Besteed uw instelling momenteel diensten uit?

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ja	3	100%	46	87%	18	86%	21	60%	5	24%	9	82%	4	36%	106	68%
Nee	0	0%	7	13%	3	14%	14	40%	16	76%	2	18%	7	64%	49	32%
Totaal	3	100%	53	100%	21	100%	35	100%	21	100%	11	100%	11	100%	155	100%

Tabel 2.2 Welke diensten besteedt uw instelling uit?

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Schoonmaak	2	67%	30	65%	12	67%	9	43%	2	40%	5	56%	2	50%	62	58%
Catering/keuken	0	0%	14	30%	8	44%	4	19%	1	20%	0	0%	1	25%	28	26%
Beveiliging/receptie/tel.centrale	1	33%	8	17%	1	6%	1	5%	1	20%	0	0%	1	25%	13	12%
Bewassing	1	33%	12	26%	3	17%	7	33%	1	20%	0	0%	0	0%	24	23%
Administratieve diensten	0	0%	7	15%	1	6%	4	19%	0	0%	0	0%	2	50%	14	13%
ICT-dienstverlening	2	67%	24	52%	7	39%	11	52%	3	60%	9	100%	3	75%	59	56%
Technische dienst	0	0%	14	30%	6	33%	3	14%	1	20%	1	11%	0	0%	25	24%
Accountancy/advies	0	0%	4	9%	0	0%	3	14%	2	40%	1	11%	1	25%	11	10%
Tijdelijk ondersteund personeel	2	67%	5	11%	1	6%	1	5%	0	0%	1	11%	0	0%	10	9%
Andere diensten	3	100%	10	22%	6	33%	5	24%	2	40%	4	44%	2	50%	32	30%
Totaal	3	100%	46	100%	18	100%	21	100%	5	100%	9	100%	4	100%	106	100%

Meerdere antwoorden mogelijk, percentages hebben betrekking op aantal instellingen dat diensten uitbesteedt

2.2 Afzien van uitbesteding

Aan instellingen die diensten uitbesteden is gevraagd of zij wel eens afgezien hebben van uitbesteding van diensten en om welke reden. Tabel 2.3 geeft de antwoorden weer.

Tabel 2.3 Heeft u wel eens afgezien van uitbesteding van diensten?

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ja, vanwege de extra kosten die de BTW-heffing met zich meebrengt	1	50%	26	81%	8	67%	10	67%	1	100%	3	43%	3	100%	52	72%
Ja, omdat verwacht wordt dat uitbesteding van diensten tot lagere kwaliteit leidt	0	0%	12	38%	4	33%	5	33%	1	100%	4	57%	1	33%	27	38%
Ja, omdat te weinig kan worden gecontroleerd /gestuurd op uitbestede diensten	0	0%	8	25%	3	25%	2	13%	1	100%	4	57%	1	33%	19	26%
Ja, vanwege een andere reden	2	100%	9	28%	3	25%	8	53%	0	100%	3	43%	0	0%	25	35%
Totaal dat heeft afgezien van uitbesteding	2	67%	32	70%	12	67%	15	71%	1	20%	7	78%	3	75%	72	68%
Niet afgezien van uitbesteding van diensten/ weet niet/ geen mening	1	33%	14	30%	6	33%	6	29%	4	80%	2	22%	1	25%	34	32%
Totaal dat diensten uitbesteedt	3	100%	46	100%	18	100%	21	100%	5	100%	9	100%	4	100%	106	100%

Percentages in grijs gearceerde gebied hebben betrekking op aantal instellingen dat wel eens afziet van uitbesteding (hierbij kan een instelling meerdere antwoorden geven); overige percentages hebben betrekking op aantal instellingen dat diensten uitbesteedt.

In bovenstaande tabel is (onder andere) te zien hoeveel instellingen de BTW-heffing noemen als reden om wel eens af te zien van uitbesteding van diensten. Onderstaande tabel 2.3a laat zien hoeveel van hen BTW als enige reden of als één van meerdere redenen noemen. Ook is hierbij vermeld hoeveel instellingen alleen een andere reden dan de BTW-heffing noemen als reden om af te zien van uitbesteding.

Tabel 2.3a Is BTW-heffing de enige of één van meerdere redenen om af te zien van uitbesteding?

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
BTW-heffing enige reden om af te zien van uitbesteding	0	0%	13	41%	4	33%	2	13%	0	0%	0	0%	2	67%	21	29%
BTW één van meerdere redenen om af te zien van uitbesteding	1	50%	13	41%	4	33%	8	53%	1	100%	3	43%	1	33%	31	43%
Totaal waar BTW een reden is om af te zien van uitbesteding	1	50%	26	81%	8	67%	10	67%	1	100%	3	43%	3	100%	52	72%
(Alleen) andere reden dan BTW-heffing om af te zien van uitbesteding	1	50%	6	19%	4	33%	5	33%	0	0%	4	57%	0	0%	20	28%
Totaal dat heeft afgezien van uitbesteding	2	100%	32	100%	12	100%	15	100%	1	100%	7	100%	3	100%	72	100%

Percentages hebben betrekking op aantal instellingen dat wel eens afziet van uitbesteding.

Aan instellingen die geen diensten uitbesteden is gevraagd naar de reden om dat niet te doen. Tabel 2.4 laat de genoemde redenen zien.

Tabel 2.4 Wat is de reden dat u geen diensten uitbesteedt?

	Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Vanwege de extra kosten die de BTW-heffing met zich meebrengt	4	57%	1	33%	3	21%	4	25%	0	0%	0	0%	12	24%
Omdat verwacht wordt dat uitbesteding van diensten tot lagere kwaliteit leidt	2	29%	0	0%	2	14%	1	6%	0	0%	1	14%	6	12%
Omdat te weinig kan worden gecontroleerd /gestuurd op uitbestede diensten	3	43%	1	33%	4	29%	4	25%	0	0%	0	0%	12	24%
Dit is nooit overwogen	0	0%	1	33%	5	36%	8	50%	0	0%	4	57%	18	37%
Vanwege een andere reden	2	29%	2	67%	5	36%	6	38%	2	100%	2	29%	19	39%
Totaal dat geen diensten uitbesteedt	7	100%	3	100%	14	100%	16	100%	2	100%	7	100%	49	100%

Meerdere antwoorden mogelijk, percentages hebben betrekking op aantal instellingen dat geen diensten uitbesteedt.

In bovenstaande tabel is (onder andere) te zien hoeveel instellingen de BTW-heffing noemen als reden om geen diensten uit te besteden. Onderstaande tabel 2.4a laat zien hoeveel van hen BTW als enige reden of als één van meerdere redenen noemen. Ook is hierbij vermeld hoeveel instellingen alleen een andere reden dan de BTW-heffing noemen om geen diensten uit te besteden.

Tabel 2.4a Is BTW-heffing de enige of één van meerdere redenen om geen diensten uit te besteden?

	Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
BTW-heffing enige reden om geen diensten uit te besteden	1	14%	0	0%	1	7%	1	6%	0	0%	0	0%	3	6%
BTW één van meerdere redenen om geen diensten uit te besteden	3	43%	1	33%	2	14%	3	19%	0	0%	0	0%	9	18%
Totaal waar BTW een reden is om geen diensten uit te besteden	4	57%	1	33%	3	21%	4	25%	0	0%	0	0%	12	24%
(Alleen) andere reden dan BTW-heffing om af te zien van uitbesteding	3	43%	2	67%	11	79%	12	75%	2	100%	7	100%	37	78%
Totaal dat geen diensten uitbesteedt	7	100%	3	100%	14	100%	16	100%	2	100%	7	100%	49	100%

Percentages hebben betrekking op aantal instellingen dat geen diensten uitbesteedt.

Indien respondenten meerdere redenen hebben genoemd om geen diensten uit te besteden, of om soms af te zien van uitbesteding, is gevraagd welke van deze redenen de belangrijkste is. Tabel 2.5 laat zien welke reden het belangrijkst is voor deze instellingen. In deze tabel zijn de instellingen die wel uitbesteden maar hier soms van afzien, en de instellingen die niet uitbesteden, en hiervoor meerdere redenen noemen, bij elkaar opgeteld.

Tabel 2.5 Belangrijkste reden om (soms) af te zien van uitbesteding, indien meerdere redenen zijn genoemd

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Vanwege de extra kosten die de BTW-heffing met zich meebrengt	1	100%	8	38%	4	57%	4	31%	1	17%	1	20%	0	0%	19	35%
Omdat verwacht wordt dat uitbesteding van diensten tot lagere kwaliteit leidt	0	0%	6	29%	2	29%	3	23%	0	0%	0	0%	0	0%	11	20%
Omdat te weinig kan worden gecontroleerd/gestuurd op uitbestede diensten	0	0%	1	5%	0	0%	3	23%	3	50%	0	0%	1	100%	8	15%
Vanwege andere reden	0	0%	5	24%	0	0%	3	23%	1	17%	1	20%	0	0%	10	19%
Weet niet/geen mening	0	0%	1	5%	1	14%	0	0%	1	17%	3	60%	0	0%	6	11%
Totaal dat meerdere redenen heeft genoemd	1	100%	21	100%	7	100%	13	100%	6	100%	5	100%	1	100%	54	100%

Percentages hebben betrekking op totaal aantal instellingen dat meerdere redenen heeft genoemd om (soms) af te zien van uitbesteding.

In bovenstaande tabel is (onder andere) te zien hoeveel instellingen, die meerdere redenen noemen, de BTW-heffing noemen als belangrijkste reden om soms af te zien van uitbesteding of om helemaal geen diensten uit te besteden. Onderstaande tabel 2.6 laat zien voor hoeveel instellingen in totaal (inclusief de instellingen die BTW als enige reden noemen) de BTW-heffing de belangrijkste reden is om (soms) niet uit te besteden.

Tabel 2.6 BTW belangrijkste reden om (soms) niet uit te besteden

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1) Bij meerdere redenen, BTW belangrijkste reden om (soms) niet uit te besteden	1	33%	8	15%	4	19%	4	11%	1	5%	1	9%	0	0%	19	12%
2) BTW enige reden om (soms) niet uit te besteden	0	0%	14	26%	4	19%	3	9%	1	5%	0	0%	2	18%	24	15%
3) BTW belangrijkste reden om (soms) niet uit te besteden	1	33%	22	42%	8	38%	7	20%	2	10%	1	9%	2	18%	43	28%
4) BTW geen/ niet de belangrijkste reden om (soms) niet uit te besteden	2	67%	31	58%	13	62%	28	80%	19	90%	10	91%	9	82%	112	72%
5) Totaal aantal gesproken instellingen	3	100%	53	100%	21	100%	35	100%	21	100%	11	100%	11	100%	155	100%

Percentages hebben betrekking op totaal aantal gesproken instellingen

Toelichting op de interpretatie van tabel 2.6

De weergegeven percentages hebben betrekking op het totaal aantal gesproken instellingen, en geven daarmee een indicatie van de mate waarin voor de verschillende instellingen BTW-heffing de belangrijkste reden is om (soms) niet uit te besteden. De aantallen in rij 1 zijn afkomstig uit tabel 2.5. De aantallen in rij 2 zijn een optelling van het aantal instellingen voor wie BTW de enige reden is om soms af te zien van uitbesteding (tabel 2.3a) en het aantal instellingen voor wie BTW de enige reden is om niet uit te besteden (tabel 2.4a). De aantallen in rij 3 zijn een optelling van rijen 1 en 2, en laten zien voor hoeveel instellingen in totaal de BTW-heffing de belangrijkste reden is om (soms) niet uit te besteden. Rij 4 geeft aan voor hoeveel instellingen BTW geen of niet de belangrijkste reden is om (soms) niet uit te besteden (NB. dit is inclusief het aantal instellingen dat nooit heeft afgezien van uitbesteding, wanneer zij voor die keuze stonden). De aantallen in rij 5 tenslotte verwijzen naar het totaal aantal gesproken instellingen.

Aan alle respondenten die de BTW-heffing hebben genoemd als reden om geen diensten uit te besteden, of om soms hiervan af te zien, is gevraagd voor welke diensten dit geldt.

Tabel 2.7 Voor welke diensten geldt dat BTW een reden is om deze niet uit te besteden?

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Schoonmaak	0	0%	13	43%	3	33%	6	46%	1	20%	1	33%	1	33%	25	39%
Catering/keuken	1	100%	8	27%	4	44%	3	23%	0	0%	0	0%	0	0%	16	25%
Beveiliging/receptie/tel.centrale	1	100%	1	3%	1	11%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	5%
Bewassing	0	0%	0	0%	0	0%	1	8%	0	0%	0	0%	0	0%	1	2%
Administratieve diensten	0	0%	5	17%	0	0%	0	0%	4	80%	0	0%	0	0%	9	14%
ICT-dienstverlening	0	0%	7	23%	1	11%	3	23%	1	20%	0	0%	0	0%	12	19%
Technische dienst	0	0%	1	3%	1	11%	1	8%	1	20%	0	0%	0	0%	4	6%
Communicatie	0	0%	1	3%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	2%
Accountancy/advies	0	0%	2	7%	1	11%	1	8%	0	0%	0	0%	0	0%	4	6%
Tijdelijk ondersteund personeel	0	0%	2	7%	0	0%	2	15%	1	20%	2	67%	0	0%	7	11%
Andere diensten	0	0%	8	27%	3	33%	0	0%	0	0%	0	0%	2	67%	13	20%
Weet niet/geen mening	0	0%	4	13%	3	33%	2	15%	0	0%	0	0%	0	0%	9	14%
Totaal BTW reden om (soms) niet uit te besteden.	1	100%	30	100%	9	100%	13	100%	5	100%	3	100%	3	100%	64	100%

Meerdere antwoorden mogelijk, percentages hebben betrekking op aantal instellingen dat BTW als reden noemt om (soms) niet uit te besteden.

2.3 Verwachte besparing bij uitbesteding

Per dienst, waarvan is aangegeven dat BTW-heffing een reden is om deze niet uit te besteden, is vervolgens gevraagd of men verwacht dat uitbesteding van deze dienst besparingen zou opleveren ten opzichte van uitvoering in eigen beheer, als hierover geen BTW betaald zou hoeven worden. Als de respondent inderdaad verwacht dat dit besparingen op zou leveren, is vervolgens gevraagd hoeveel procent hoger de kosten van uitvoering in eigen beheer (naar schatting) zijn.

De antwoorden op deze vragen zijn in de tabellen 2.8a en 2.8b weergegeven.

Tabel 2.8a laat zien hoeveel instellingen tenminste van één dienst verwachten dat uitbesteding van deze dienst een besparing oplevert indien hier geen BTW over betaald zou hoeven worden, en hoeveel van hen een percentage verwachte besparing noemen.

Tabel 2.8a Aantal instellingen dat besparing verwacht en percentage weet te noemen

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Aantal dat tenminste bij één dienst een besparing verwacht	1	100%	21	70%	5	56%	9	69%	2	40%	2	67%	1	33%	41	64%
Aantal dat tenminste eenmaal een percentage verwachte besparing noemt	1	100%	20	67%	2	22%	7	54%	2	40%	1	33%	1	33%	34	53%
Totaal BTW reden om (soms) niet uit te besteden.	1	100%	30	100%	9	100%	13	100%	5	100%	3	100%	3	100%	64	100%

Percentages hebben betrekking op aantal instellingen dat BTW als reden noemt om (soms) niet uit te besteden

Op de volgende pagina's is in tabel 2.8b, per dienst en per type instelling, de volgende informatie gegeven:

- Of de instelling verwacht dat uitbesteding van deze dienst een besparing zou opleveren indien hier geen BTW over betaald zou hoeven worden. (Indien hier n.v.t. is weergegeven, betekent dit dat er binnen deze categorie geen instellingen zijn geweest die hebben aangegeven dat BTW-heffing een reden is om deze dienst (soms) niet uit te besteden.)
- Indien er door één of meer instellingen het antwoord 'ja' is gegeven (men verwacht dus besparing op deze diensten), is er hieronder aangegeven hoeveel procent besparing men verwacht (ten opzichte van uitvoering in eigen beheer, als hierover geen BTW betaald zou hoeven worden). Weergegeven is welke percentages zijn genoemd en hoe vaak, hoe vaak er in totaal binnen deze categorie een percentage is genoemd en hoe vaak men geen percentage wist te noemen ('weet niet').

Tabel 2.8b Wordt besparing verwacht en zo ja, hoeveel procent?

Verwacht u besparing op **schoonmaak?**	UMC's			Ziekenhuizen			GGZ			VVT			GHZ			Huisartsen			Privé-klinieken/ZBC's			Totaal		
	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	Nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet
	N.v.t.			10	2	1	2	1	0	5	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	20	4	1
Hoeveel procent?	N.v.t.			%		Aantal	%		Aantal	%		Aantal	%		Aantal	%		Aantal	%		Aantal			
				10%		2				13%		1				20%		1	13%		1			
				15%		1				15%		1												
				19%		5				18%		1												
				25%		1				45%		1												
				50%		1																		
				Totaal		10	Totaal		0	Totaal		4	Totaal		0	Totaal		1	Totaal		1			
				Weet niet		0	Weet niet		2	Weet niet		1	Weet niet		1	Weet niet		0	Weet niet		0			

Verwacht u besparing op **catering/ keuken?**	UMC's			Ziekenhuizen			GGZ			VVT			GHZ			Huisartsen			Privé-klinieken/ZBC's			Totaal		
	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet
	1	0	0	7	1	0	3	1	0	3	0	0	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			14	2	0
Hoeveel procent?	%		Aantal	%		Aantal	%		Aantal	%		Aantal	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.					
	6%		1	5%		1	13%		1	8%		1												
				8%		1	25%		1	18%		1												
				10%		3																		
				19%		1																		
				20%		1																		
	Totaal		1	Totaal		7	Totaal		2	Totaal		2												
	Weet niet		0	Weet niet		0	Weet niet		1	Weet niet		1												

Verwacht u besparing op **beveiliging/ receptie/ tel.centrale?**	UMC's			Ziekenhuizen			GGZ			VVT			GHZ			Huisartsen			Privé-klinieken/ZBC's			Totaal		
	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet
	1	0	0	0	0	1	1	0	0	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			2	0	1
Hoeveel procent?	Aantal		%	N.v.t.			%		Aantal	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.					
	6%		1																					
	Totaal		1				Totaal		0															
	Weet niet		0				Weet niet		1															

Verwacht u besparing op **bewassing?**	UMC's			Ziekenhuizen			GGZ			VVT			GHZ			Huisartsen			Privé-klinieken/ZBC's			Totaal		
	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet
	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			1	0	0	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			1	0	0
Hoeveel procent?	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			%		Aantal	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.					
										19%		1												
										Totaal		1												
										Weet niet		0												

Verwacht u besparing op **administratieve diensten?**	UMC's			Ziekenhuizen			GGZ			VVT			GHZ			Huisartsen			Privé-klinieken/ZBC's			Totaal		
	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet
	N.v.t.			5	0	0	N.v.t.			N.v.t.			2	2	0	N.v.t.			N.v.t.			7	2	0
Hoeveel procent?	N.v.t.			%		Aantal	N.v.t.			N.v.t.			%		Aantal	N.v.t.			N.v.t.					
				10%		2							5%		1									
				15%		1							20%		1									
				19%		1																		
				20%		1																		
				Totaal		5							Totaal		2									
				Weet niet		0							Weet niet		0									

Verwacht u besparing op **ICT-dienstverlening ?**	UMC's			Ziekenhuizen			GGZ			VVT			GHZ			Huisartsen			Privé-klinieken/ZBC's			Totaal		
	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet
	N.v.t.			5	1	1	1	0	0	2	1	0	0	1	0	N.v.t.			N.v.t.			8	3	1
Hoeveel procent?	N.v.t.			%		Aantal	%		Aantal	%		Aantal	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.					
				10%		1				10%		1												
				18%		1				25%		1												
				19%		2																		
				20%		1																		
				Totaal		5	Totaal		0	Totaal		2												
				Weet niet		0	Weet niet		1	Weet niet		0												

Verwacht u besparing op **technische dienst?**	UMC's			Ziekenhuizen			GGZ			VVT			GHZ			Huisartsen			Privé-klinieken/ZBC's			Totaal		
	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet
	N.v.t.			0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	N.v.t.			N.v.t.			1	2	1
Hoeveel procent?	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			%		Aantal	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.					
										15%		1												
										Totaal		1												
										Weet niet		0												

Verwacht u besparing op **communicatie?**	UMC's			Ziekenhuizen			GGZ			VVT			GHZ			Huisartsen			Privé-klinieken/ZBC's			Totaal		
	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet
	N.v.t.			1	0	0	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			1	0	0
Hoeveel procent?	N.v.t.			%		Aantal	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.					
				19%		1																		
				Totaal		1																		
				Weet niet		0																		

Verwacht u besparing op **accountancy/ advies ?**	UMC's			Ziekenhuizen			GGZ			VVT			GHZ			Huisartsen			Privé-klinieken/ZBC's			Totaal		
	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet
	N.v.t.			2	0	0	1	0	0	0	0	1	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			3	0	1
Hoeveel procent?	N.v.t.			%		Aantal	%		Aantal	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.					
				12%		1																		
				19%		1																		
				Totaal		2	Totaal		0															
				Weet niet		0	Weet niet		1															

Verwacht u besparing op **tijdelijk ondersteund personeel stafdienst/ interim management ?**	UMC's			Ziekenhuizen			GGZ			VVT			GHZ			Huisartsen			Privé-klinieken/ZBC's			Totaal		
	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	Ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet
	N.v.t.			1	1	0	N.v.t.			1	0	1	0	1	0	1	1	0	N.v.t.			3	3	1
Hoeveel procent?	N.v.t.			%		Aantal	N.v.t.			%		Aantal	N.v.t.			%		Aantal	N.v.t.					
				16%		1																		
				Totaal		1				Totaal		0				Totaal		0						
				Weet niet		0				Weet niet		1				Weet niet		1						

Verwacht u besparing op **andere diensten?**	UMC's			Ziekenhuizen			GGZ			VVT			GHZ			Huisartsen			Privé-klinieken/ZBC's			Totaal		
	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet	ja	nee	weet niet
	N.v.t.			7	0	1	1	2	0	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			0	0	2	8	2	3
Hoeveel procent?	N.v.t.			%		Aantal	%		Aantal	N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.			N.v.t.					
				10%		3	30%		1															
				19%		2																		
				33%		1																		
				Totaal		6	Totaal		1															
				Weet niet		1	Weet niet		0															

2.4 Mening over BTW compensatiefonds

In het gesprek is vervolgens het BTW- compensatiefonds geïntroduceerd. Aan de respondenten is gezegd dat in de bijlage van het regeerakkoord wordt gesproken over de mogelijkheid een BTW- compensatiefonds voor de zorgsector in te stellen. Hierbij is toegelicht dat dit budgettair neutraal dient te zijn, en dat de sector als geheel niet meer of minder geld krijgt, maar dat zo'n fonds er wel voor zal zorgen dat BTW-heffing geen rol meer speelt bij de beslissing om diensten uit te besteden.

Vervolgens is aan de respondenten gevraagd hoe zij denken over de mogelijke invoering van een BTW compensatiefonds voor de zorg, en of zij verwachten in geval van de invoering van een BTW compensatiefonds meer diensten te gaan inkopen. Aan instellingen die niet verwachten in dat geval meer diensten te gaan inkopen, is gevraagd waarom niet. De volgende drie tabellen geven de antwoorden op deze vragen weer.

Tabel 2.9 Hoe denkt u over de mogelijke invoering van een BTW compensatiefonds voor de zorg? Bent u daarover…

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Positief	1	33%	21	40%	10	48%	8	23%	7	33%	5	45%	4	36%	56	36%
Neutraal	2	67%	16	30%	7	33%	14	40%	7	33%	1	9%	6	55%	53	34%
Negatief	0	0%	13	25%	4	19%	10	29%	5	24%	3	27%	1	9%	36	23%
Weet niet/geen mening	0	0%	3	6%	0	0%	3	9%	2	10%	2	18%	0	0%	10	6%
Totaal	3	100%	53	100%	21	100%	35	100%	21	100%	11	100%	11	100%	155	100%

Tabel 2.10 Verwacht u dat u in geval van de invoering van een BTW compensatiefonds meer diensten gaat inkopen?

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ja	1	33%	24	45%	10	48%	10	29%	5	24%	1	9%	3	27%	54	35%
Nee	2	67%	25	47%	11	52%	24	69%	15	71%	8	73%	8	73%	93	60%
Weet niet/geen mening	0	0%	4	8%	0	0%	1	3%	1	5%	2	18%	0	0%	8	5%
Totaal	3	100%	53	100%	21	100%	35	100%	21	100%	11	100%	11	100%	155	100%

Tabel 2.11 Waarom verwacht u in geval van de invoering van een BTW compensatiefonds niet meer diensten te zullen inkopen?

	UMC's		Ziekenhuizen		GGZ		VVT		GHZ		Huisartsen		Privé-klin./ ZBC's		Totaal	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
BTW speelt geen/een ondergeschikte rol bij het uitbesteden van diensten	2	100%	11	44%	5	45%	10	42%	4	27%	2	25%	3	38%	37	39%
Het bedrijf is te klein	0	0%	0	0%	1	9%	6	25%	4	27%	1	13%	4	50%	16	17%
Uitbesteding leidt tot teveel administratieve rompslomp	0	0%	2	8%	1	9%	0	0%	1	7%	1	13%	0	0%	5	5%
Ziet geen voordeel van uitbesteding/geeft voorkeur aan eigen beheer	0	0%	4	16%	2	18%	6	25%	3	20%	1	13%	0	0%	16	17%
Besteedt alles/het meeste al uit	0	0%	2	8%	1	9%	1	4%	1	7%	1	13%	0	0%	6	6%
Compensatiefonds biedt geen meerwaarde want is budgettair neutraal	0	0%	4	16%	1	9%	1	4%	1	7%	1	13%	1	13%	9	10%
Andere reden	0	0%	1	4%	0	0%	0	0%	0	0%	1	13%	0	0%	2	2%
Weet niet/geen mening	0	0%	1	4%	0	0%	0	0%	1	7%	0	0%	0	0%	2	2%
Totaal	2	100%	25	100%	11	100%	24	100%	15	100%	8	100%	8	100%	93	100%

Bijlage 1 Vragenlijst

1. Besteedt uw instelling momenteel diensten uit? *(We doelen hierbij op diensten zoals schoonmaak, catering of ICT, het gaat niet om de inkoop van goederen)*
- Ja
- Nee

(Indien ja) 1a. Welke diensten besteedt uw instelling uit? (*Meerdere antwoorden mogelijk, spontaan laten antwoorden)*
- Schoonmaak
- Catering/keuken
- Beveiliging/receptie/telefooncentrale
- Bewassing
- Administratieve diensten
- ICT-dienstverlening
- Technische dienst
- Communicatie
- Accountancy/advies
- Tijdelijk personeel/ interim management
- Andere diensten, namelijk….

2a. (indien vraag 1=ja) Heeft u wel eens afgezien van de uitbesteding van diensten vanwege één of meer van onderstaande redenen:
2b (indien vraag 1= nee) Wat is de reden dat u geen diensten uitbesteedt (meerdere antwoorden mogelijk)? *(antwoorden oplezen)*
- Vanwege de extra kosten die de BTW-heffing met zich meebrengt.
- Omdat verwacht wordt dat uitbesteding van diensten tot lagere kwaliteit leidt.
- Omdat te weinig kan worden gecontroleerd/gestuurd op uitbestede diensten.
- Dit is nooit overwogen
- Anders, namelijk….

2c. (indien bij 2a/2b meerdere redenen zijn genoemd):
U heeft meerdere redenen genoemd om af te zien van het uitbesteden van diensten. Welke van deze redenen speelt de belangrijkste rol bij de beslissing om geen diensten uit te besteden?
(keuze uit onder 2a/2b genoemde redenen)

3. *(Indien bij 2a/2b BTW als reden is genoemd, anderen gaan door naar vraag 4)* Voor welke diensten geldt dat de BTW-heffing een reden is om deze niet uit te besteden?
- Schoonmaak
- Catering/keuken
- Beveiliging/receptie/telefooncentrale
- Bewassing
- Administratieve diensten
- ICT-dienstverlening
- Technische dienst
- Communicatie
- Accountancy/advies
- Tijdelijk personeel/ interim management
- Andere diensten, namelijk….

3a. (per bij 3 genoemde dienst) Verwacht u dat uitbesteding van deze dienst besparingen zou opleveren ten opzichte van uitvoering in eigen beheer, als u hierover geen BTW zou hoeven betalen?

- Ja
- Nee

3b. (per dienst waarvoor bij 3a het antwoord ja is gegeven) Hoeveel besparing zou uitbesteding van deze dienst (naar schatting) opleveren, indien er geen BTW over betaald zou hoeven worden?
(in ieder geval antwoordcategorie 1 invullen. Indien 1 is ingevuld vragen of 2 ook bekend is)

- De kosten bij uitvoering in eigen beheer zijn naar schatting …% hoger dan bij uitbesteding (excl. BTW).
- De kosten bij uitvoering in eigen beheer zijn naar schatting €…. hoger dan bij uitbesteding (excl. BTW).

4. In de bijlage van het regeerakkoord wordt gesproken over de mogelijkheid een BTW-compensatiefonds voor de zorgsector in te stellen. Dit dient echter wel budgettair neutraal te zijn. Dit houdt in dat het de sector als geheel niet meer of minder geld krijgt. Wel zal zo'n fonds ervoor zorgen dat BTW-heffing geen rol meer speelt bij de beslissing om diensten uit te besteden.
Hoe denkt u over de mogelijke invoering van een BTW compensatiefonds voor de zorg?

- Positief
- Neutraal
- Negatief

5. Verwacht u dat u in geval van de invoering van een BTW compensatiefonds meer diensten gaat inkopen?

- Ja
- Nee

(Indien nee) 5a. Waarom niet?

- BTW speelt voor mij geen/een ondergeschikte rol bij het uitbesteden van diensten
- Andere reden, namelijk…

6. Hoeveel Fte heeft uw instelling in dienst (mag worden geschat)?
(indien aantal Fte niet bekend mag als alternatief ook het aantal personen worden ingevuld, maar Fte heeft de voorkeur)
NB Indien met een huisarts wordt gesproken doelt deze vraag ook op alle huisartsen die in de praktijk werkzaam zijn.

- ….Fte
- ….personen
- Weet niet

7. Wat was de netto omzet van uw (totale) instelling ?
(de economische term voor totale instelling is 'geconsolideerd'. Dit betekent dat de omzetcijfers van alle onderliggende bv's, stichtingen etc. meetellen.)

- < € 1 miljoen
- € 1 miljoen – € 8,8 miljoen
- € 8,8 miljoen – € 20 miljoen
- € 20 miljoen – € 50 miljoen
- € 50 miljoen – € 200 miljoen
- € 200 miljoen
- Weet niet

Research voor Beleid
Bredewater 26
Postbus 602
2700 MG ZOETERMEER
tel: 079 3 222 222
fax: 079 3 222 212
e-mail: info@research.nl
www.research.nl